

ИНГЛИЗ ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ЎҚУВ АДАБИЁТЛАРИДА
МИННАТДОРЧИЛИК БИЛДИРИШ НУТҚИЙ ЖАНРИ ЯКУНИЙ
ҚИСМИНИНГ ЎЗИГА ХОСЛИГИ

Жўраев Араббой Раҳмиддин ўғли

Андижон Иқтисодиёт ва

қурилиш институти тадқиқотчиси

Инглиз ва ўзбек тилларида миннатдорчилик билдириш нутқий жанри матний хусусиятларига кўра ўзига хос миллий-маданий хусусиятларга эга. Масалан, инглиз тилида алоҳида саҳифа сифатида белгиланади ва *Acknowledgements* деб номланади. Ўзбек тилида эса миннатдорчилик билдириш сўзбоши, кириш, муқаддима қисмларида баён қилиниб, бунда миннатдорчилик билдириш ушбу қисмининг якуни сифатида воқеъланиши мумкин. Инглиз тилида миннатдорчилик билдиришнинг якуний қисмида адресантнинг оила аъзолари ва дўстлари, яқин танишлари кабиларни тилга олиш билан якунланади. Баъзи ҳолларда тилга олинмаган ва рўйхатга киритилмаган ёрдамчиларга ташаккур айтиш билан якунланиши ҳам мумкин.

Инглиз тилидаги миннатдорчилик билдириш нутқий жанри якуний микроматнлари тузилиши, асосан, адресатларнинг алоҳида ёки умумий кўрсатилиши тартибига боғлиқ масалан, адресатлар алоҳида кўрсатилганда, миннатдорчилик матни қуйидагича қуйидагича шакллантирилади:

ACKNOWLEDGEMENTS³³

Last but not least, we owe a great amount of debt and gratitude to Nodira Meliboeva whose vision of creating a sustainable in-service teacher education program came to fruition under her guidance and support. The development of Uzbekistan's foreign language in-service teacher education program would not have been possible without her.

Адресатларнинг умумий кўрсатилиши ёки рўйхат шаклидаги ташаккур сўзлари қуйидагича шаклланади:

ACKNOWLEDGEMENTS³⁴

Acknowledgements are made to the following for their permission to reproduce the following copyright material

BBC, for extract from a BBC Radio 4 programme, 'Tuesday Call', broadcast on 9 November 1982.

Boots The Chemists Ltd for part of the text of their advertisement used in 1975.

Hertfordshire Mercury, for the report on 'Hertfordshire Yesterdays', from the Hertfordshire Mercury 15 October 1982.....

³³ David L. Chiesa, Ulugbek Azizov, Svetlana Khan, Klara Nazmutdinova, Komila Tangirova reconceptualizing language teaching: an in- service teacher education course in Uzbekistan. Baktira press, 2019.

³⁴ Discourse and Language Learning: A Relational Approach to Syllabus Design, Winifred Crombie, Oxford University Press 1985

Ўзбек тилида эса диний ўқув қўлланма ва рисоаларда миннатдорчилик билдириш матннинг бир қисми ёки тўлиқ гап шаклида келади ва микроматн хусусиятига эга бўлади. Миннатдорчилик билдириш нутқий жанрининг якуний қисми диний ўқув қўлланма ва рисоаларида ўзига хос бўлиб, Аллоҳ билан боғлиқ шакллар асосий ўринда бўлади. Масалан,

СЎЗ БОШИ³⁵:

Ушбу рисола ни ёзишда беминнат ёрдам берган устозларимизга Аллоҳ Таолодан ажру мукофотлар тилаймиз. Аллоҳ Таоло ҳаммамизни оқибатимизни хайрли қилсин. Омин.

ТАҚДИМ³⁶:

“Хадис ва Хаёт”нинг “Мукаддима” деб аталмиш биринчи жузини сиз, нихоятда кадрли ўқувчиларимга тақдим қилар эканман, бу китобни айнан азиз ватанимизда чоп этилишига алоҳида эҳтимом билдирилганини ҳам таъкидламоқчиман. Бу эса ўз навбатида китобни чоп этиш масаласини хал қилишда жонбозлик кўрсатган ва кўрсатадиган кишиларга, келажак жузларини нашр қилишда ёрдам бериш ниятида бўлганларга алоҳида ташаккурларимизни изҳор қилишимизни такозо қилади.

Аннотациядан сўнг келганда тўлиқ микроматнни ҳосил қилади:

Ушбу китобни нашр эттиришда ҳомийлик қилган саҳоватпеши дўстимиз Ҳожи Улуғбек Абдуллаевга Оллоҳ таолодан ажру мукофот тилаймиз. Китоб сотувидан тушган маблағ кам таъминланган оилаларга ҳадя этилади³⁷.

Ўзбек тили ўқув адабиётларида мукаддима қисмларининг якунида ҳам воқеъланиб, микроматн хусусиятларига эга бўлиши мумкин.

МАСАЛАН,

Қўлланмани тулдирши, такомиллаштиришда УзР ФА Ўзбек тили, адабиёти ва фольклори институти илмий ходимлари А.Саиднуъмонов, А.Ахмедова, Ж.Ёдгоров яқиндан ёрдам бердилар³⁸.

Кўринадики, инглиз ва ўзбек тилларида миннатдорчилик билдириш нутқий жанри ўзига хос миллий-маданий қолиплар асосида шаклланади.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. David L. Chiesa, Ulugbek Azizov, Svetlana Khan, Klara Nazmutdinova, Komila Tangirova reconceptualizing language teaching: an in- service teacher education course in Uzbekistan. Baktira press, 2019.

³⁵ Ҳазрат Баҳовиддин Нақшбанд. Тарихий ва маърифий рисола. “Сано - стандарт” нашриёти, Тошкент, 2013, 4-6 бетлар, ум: 112 б

³⁶ Хадис ва Хаёт. Мукаддима - Шайх Муҳаммад Содик Муҳаммад Юсуф – 2013 1 жуз, 5-6 бетлар, 175-бет

³⁷ Садриддин Салим Бухорий. Баҳоуддин Нақшбанд ёки етти пир. Тошкент, янги аср авлоди, 2003, 2 бет, ум: 23 бет

³⁸ М. Аминов, А. Мадвалиев, Н. Махкамов, Н. Махмудов, Ё. Одилов. Давлат тилида иш юритиш. Амалий қўлланма « Uzbekiston nashriyoti» Тошкент – 2020

2. Discourse and Language Learning: A Relational Approach to Syllabus Design, Winifred Crombie, Oxford University Press 1985
3. Ҳазрат Баҳовиддин Нақшбанд. Тарихий ва маърифий рисола. “Сано - стандарт” нашриёти, Тошкент, 2013, 4-6 бетлар, ум: 112 б
4. Хадис ва Хаёт. Мукаддима - Шайх Мухаммад Содик Мухаммад Юсуф – 2013 1 жуз, 5-6 белар, 175-бет
5. Садриддин Салим Бухорий. Баҳоуддин Нақшбанд ёки етти пир. Тошкент, янги аср авлоди, 2003, 2 бет, ум: 23 бет
6. М. Аминов, А. Мадвалиев, Н. Махкамов, Н. Махмудов, Ё. Одилов. Давлат тилида иш юритиш. Амалий қўлланма « 0 ‘zbekiston nashriyoti» Тошкент – 2020